

Motion till riksdagen 2023/24:1330

av **Jamal El-Haj (S)**

Avdragsrätt för medlemskap i a-kassa och fackförening

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att a-kasseavgiften och fackföreningsavgiften bör göras avdragsgilla eller ges skattereduktion och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Få länder utanför Norden har en lika stark fackföreningsrörelse som den svenska. Det har varit bra för både Sverige och svenska löntagare. Både produktiviteten och välfärden har främjats av starka fackliga organisationer som kunnat samverka med förnuftiga företrädare för näringslivet. Det är bra om de fackliga organisationerna och arbetsgivarorganisationerna sköter lönebildning och en hel del andra saker utan att politiska partier lägger sig i det. Politiska partier ska inte syssla med löner eller dribbla med nya anställningsformer – låt parterna sköta detta!

Fackligt medlemskap stärks av en avdragsrätt för medlemsavgift och a-kassa. Dessutom har arbetsgivare rätt att dra av sina medlemsavgifter. Ömsesidig avdragsrätt är bra för neutraliteten och balansen på arbetsmarknaden.

Den 1 januari 2002 infördes en skattereduktion för fackföreningsavgifter. Införandet motiverades med att arbetstagarorganisationer har en viktig samhällsfunktion och för att åstadkomma en skattemässig likabehandling av medlemsavgifter till en arbetstagar- respektive arbetsgivarorganisation. Kritiken mot det dåvarande regelsystemet hade främst gällt att arbetsgivarsidan fört över de delarna av sin verksamhet till särskilt bildade servicebolag och på det sättet gjort det möjligt att dra av serviceavgifterna som driftskostnader i den bedrivna rörelsen. Bland annat rättviseskäl ansågs därför tala för att en skattesubvention skulle införas för de avgifter som medlemmar betalar till sina arbetstagarorganisationer.

Skattereduktionen för fackföreningsavgifter avskaffades den 1 januari 2007 av den nyttillträdde regeringen Reinfeldt. Likaså borttogs reduktionen för a-kasseavgiften. I stället för skattereduktioner så höjdes avgifterna till arbetslöshetskassorna kraftigt, bland annat för att finansiera jobbskatteavdraget. Från den 1 juli 2008 skedde en tydligare koppling mellan avgiften och arbetslösheten bland medlemmarna i en arbetslöshetskassa. Skälet uppgavs vara att påverka lönebildningen. Tanken var att fackförbund knutna till kassor med hög arbetslöshet skulle bli återhållsamma med sina lönekrav. Finanskrisen 2009 med stegrad arbetslöshet medförde att flera a-kassor i stället tvingades höja avgiften ännu mera. Från den 1 januari 2014 återställdes avgifterna till ungefär samma nivå som före 2007.

Den 1 juli 2018 återinförde regeringen en skattereduktion för fackföreningsavgifter i syfte att värna den svenska modellen på arbetsmarknaden. Det innebär en skattereduktion med 25 procent av den sammanlagda avgiften. I den budget som Moderaterna och Kristdemokraterna utformade för år 2019 och som vann ett flertal i riksdagen genom stöd från de arbetarfientliga Sverigedemokraterna avskaffades avdragsrätten för fackföreningsavgifter. Detta återställdes inte genom januariavtalet, utan beslutet fick fullföljas av S-MP-regeringen.

Det är bra med starka fackföreningar och fristående fackliga a-kassor för den svenska modellen och det starka samhället. Avdragsrätt eller skattereduktion för fackföreningsavgiften och a-kasseavgiften bör återinföras.

Jamal El-Haj (S)